

2. גרים ו
א וכי יבא אל תוך המחנה והיה
 כלבבם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם: כי יהיה
 אליהם ההלך עמכם להלחם לכם עם אויביכם לחושיע
 אתכם: ודברו השטרם אל העם לאמר מיהאיש אשר בנה
 בית חדש ולא חנכו ילך וישב לביתו פרימית: במלחמה
 ואיש אחר ויחבנו: ומיהאיש אשר נטע פרים ולא הלילו ילך
 וישב לביתו פרימית: במלחמה ואיש אחר ויחללנו: ומיהאיש
 האיש אשר ארש אשה ולא לקחה ילך וישב לביתו פרימית
 במלחמה ואיש אחר יקחנה: ויפשו השטרם לדבר אל העם
 ואמרו מיהאיש הירא ורך הלבב ילך וישב לביתו ולא יום
 את לבב אחיו כלבבו: והיה כללת השטרם לדבר אל העם
 ופקדו שרי צבאות בראש העם:

כ"קלא עליהם אל איבה

2. גרים ט
 כ"קלא עליהם אל איבה ונשמרת
 מכל דבר דע: כי יהיה בך איש אשר לא יהיה שוה מקורה
 לילה ויצא אל מחוץ למחנה לא יבא אל תוך המחנה: והנה
 לפנות ערב ירדוך במים וכבא השמש יבא אל תוך המחנה:
 ויה תהיה לך מחוץ למחנה ויצאת שמה חוץ: ויה תהיה לך
 על אוזןך והיה בשבתך חוץ ויפרכתה בה וישבת וכסית את
 עאתך: כי יהיה אליהן מתהלך ובקרב מחנה להעילך ולתת
 איבה לפניך והנה מחנה קדוש ולא יראה בך ערות דבר
 ושב מאחריך:
 ונשמרת כפד דבר רע. פס"ז משום
 שנת סנה והשמן מקטנה, והכי אמת בירו שנמ
 פ"ב ע"ז הנקרא, ולעיל ו' י"ב ביארנו עוד טעם
 באשר הקב"ה שורה אז במחנה ישראל, והכי הוא
 דומה לפלגין של מלך, וכל דבור רע הכי הוא
 באזני ה' כמו שהיה בחיות ישראל צמדנר. עוד

כ"קלא עליהם אל איבה

10. גרים י
 אל תצר את מואב ואל תתגרה בם מלחמה כי
 לא אתון לך מארצו ירשה: כי לבנך לית גתת את הער ירשה:
 האמים לפנים ישבו בה עם גדול ורב וחס פענקים: ורפאים
 יחשבו איהם פענקים והמאבים יקראו להם אמים:

ל"א תנסו את

1. גרים יא
 יהיה אליהם כאשר נסיתם במסה: שמוד תשמוך את
 מצות יהוד אליהם ועדתי וחוקיו אשר צוך: ועשית הישר
 והטוב בעיני יהודה למען יישב לך ובאת וירשת את הארץ
 הטובה אשר נשבע יהודה לאבותיך: ליהוד את כל איביך
 מפניך כאשר דבר יהודה:

11. גרים יב
א רפאים - משמעו משפחה פראים, אלא שפרח
 הוא בלי שום דרך ארץ, ורפא הוא בלי על מלוח
 ואיש הישר בעיניו עשה, וכמש"כ בפי קרא נפ"ו
 א"ן צפירוש הכסוב אלם טועה מדרך השכל נקהל
 רפאים ימות נשלי כ"א"ן. וסיפר כאן שמלמד
 שאומה האומה היו באמת גבורים, רב ורס
 כענקים, עוד נחשבו גם לרפאים כמו ענקים שאין
 עליהם עול מלכות, והדבר מוזן שקהה לכנות
 עם פרא יומר מאומה הממנהג עם מלך ושרים,
 דעם הממנהג עם מלך ושרים אס נכבש המלך,
 והשרים ממילא כל העם נכבש, משא"כ עם
 פראי: והמואבים יקראו להם אמים - גם
 הס פמור ורזו מהם עד שקראו אותם אמים,
 הכי שלבם נפתד מהם, ומא"כ היה סנה שלא יהיו
 יכולים לכבשם, ומא"כ כבשו מואבים אותם, על
 כן מוזן שק"י ירשה ה' להם ואין מעורר לפניו
 ימ':
ב גלגליה וזכרון בציאתך ויששכר
 באהדיך - לעולם זאת על ישראל, בשעה שיצא
 למלחמה מייחדים אנשים לתורה ולתפלה, כל היום
 שיצאים עם הלוחמים לאהלי השירה, וכדאימת
 ברבה ר"פ מטות שבמלחמת מדין לקחו י"ב אלף
 לתפלה, ושם שנו חרב לטובת נזון חורה, וכדאימת
 במגילה ד"ד במלחמת עי מיד וכן יהושע וגו',
 ואמר ר"י מלמד שלן בעומקה של הלכה, היינו
 משום שזה הקב"ה או לשום אור, היינו ענה
 למלחמה, על כן לך בגבורת מלחמתה של חורה.
 וזהו ברבת משה, ששם זבולון נצאמך למלחמה,
 ויששכר באהדיך - כאהלי המחנה שעל שדה
 המלחמה עסקו בתורה ותפלה, דישכר בעצמו
 לא היה בעלי מלחמה עד בא דוד כמש"כ בברכת
 יעקב לבניו, אבל הלכו עם זבולון לתורה ולתפלה:

12. גרים יג
 ואך את דמכם לנפשותיכם ארש
 את נפש האדם:
13. גרים יד
 מיד כל חיה אדרשנו ומיד האדם מיד איש אחיו אדרש
 את נפש האדם:
14. גרים טו
 מיד כל חיה אדרשנו: פירש הקב"ה אימתי
 האדם נענש, בשעה שראוי לנהוג באחיה.
 משא"כ בעונת מלחמה ועת לשנוא אז עת
 להרוג ואיך עונש עת אז כלל. כי כך
 נוסד העולם. וכדאימת בשבועות (להב,
 מלכותא דקטלא¹ חד משייתא בעלמא²
 לא ימעשא. ואפילו מלך ישראל מותר
 לעשות מלחמת הרשות, אע"ג שכמה
 מישראל יהרגו ע"י זה (ועיין ספר דברים
 כז.)
 ולגאמ מן המלחמה בשלום, ועי' להלן כ"ג ע"ז
 זה הענין כלשון אמר ויבואר טס: (ה) ולא יום
 רגו'. ולא הזהירו מורה כמשמעו שלא יסכן את
 עצמו, דאפשר איש מלך ומנר נפש מבקש הטות
 אלא שאסור לאכז א"ע, וטוב לפניו הנפל במלחמה,
 ואין איסור במלחמה כמו שאין המלך מנוהר
 מלעשות מלחמת הרשות הגורם סכנת נפשות, אלא
 מלחמה שאני, וע' שבועות דל"ה במלכות דקטלא
 כ', ה"כ אין איסור לאדם להכניס עצמו במלחמה
 ולסכן עצמו, אבל ולא יום את לבנו ורגו'

15. גרים טז
א ועי' להלן כ"ג ע"ז
 ועל כן אף ירד אביבכם - לעשות כס
 רעה כשפילו בידם: אף תיראו - מלעשות דבר
 אס במחון: ואל תערצו - שצדקן הממנה להיות
 נמסר ביד השונא בשעה שמחורו אחיה דבר שלא
 בטוב, ועי' להלן ל"א ו': (ד) ההודך עמכם -
 זה ממנה הארון והשחמתו בפרטות: דהאדם
 דבם רגו'. להללם ככלל המלחמה לנמ:
 דהוישע אתכם - כמש"כ רמב"ן דלפי'
 המנומים מרשים ליטועה לכל ימיד שלה ירגו

עוד דברים שמעיליים לנמ במלחמה ננו עמיה ניוס' פאה פ"ח ה"א"ן על דור אחשכ שגמנו משום שלא היו
 כסא דילטורין, ואמרו עוד [ב' דברים ו' ב'ן הקובע מקום לחפלו חרובין נוספין תפסין, ועוד הרבה זכיות ומשלים
 לכל כלי זין, אבל האכח הראשה המגין במלחמה הוא חרב של מלך שגמל לחרב ציבור כמש"כ ס"פ בא, והוא
 ראש כלי זין, ואמר עוד דתשוואות מן מן לה, זה הכלי זין בא גם לתשביע כמש"כ שם, וכן הולמד מורה מוט של
 פסד משוך עליו, והכל מרומן במטרה ונרוחיה שמאירה, ואור משל על מן וכבוד, דכחיב תהלים פ"ד כי שמש
 ומנון: אלהים, ומפרש מהו כי שמש, מן וכבוד יתן ה', ומחון מגן, לא ימנע טוב ורגו':